

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

136. Olim in Ecclesia Regularium fuit quidam sacculis arena ita acriter
contusus, vt post tres dies extra Ecclesiam mortuus sit, quæritur, an
Ecclesia remanserit polluta? Et an Ecclesia violetur, si ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

RESOL. CXXXV.

Quidam fuit in Ecclesia vulneratus, & persequens inimicum fugientem magnam copiam sanguinis extra Ecclesiam vulnus effudit: queritur, an Ecclesia remaneat polluta? Ex part. 6. tract. 6. & Misc. 1. Ref. 47.

Ad decidendam doctrinam huius Resol. hinc sequuntur Ref. 47. Nota est eius res. de infra Ref. 144. Hinc sequitur.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docent communiter Doctores, vt Emanuel Sa verb. Eccles. 9. n. 13. Auila de censuris part. 5. disp. 7. dub. 1. concl. 2. casu 1. Ioannes Wigets de Sacrament. in 3. part. D. Thome, quest. 83. dub. 15. num. 68. Azorius part. 1. lib. 10. cap. 29. quest. 13. 8. quares. & part. 2. lib. 9. cap. 5. quest. 1. cas. 2. Suarez in 3. part. tom. 3. disp. 81. sect. 4. cas. 2. Reginaldus tom. 2. lib. 29. num. 181. Toletus lib. 5. cap. 8. num. 7. Lugo de Sacrament. Eucharist. disp. 20. sect. 2. Sayrus de censur. lib. 5. cap. 16. num. 5. & 8. Victoria in summa de Eucharistia, quest. 99. Grassius in decis. part. 1. lib. 2. c. 48. num. 23. Nauarrus ex Manuali, cap. 27. num. 266. & Fagundez part. 1. lib. 3. cap. 14. num. 16. vbi sic ait: Si vulnus mortiferum sit & graue, & intra Ecclesiam contingat, aut cimiterium illius, locus sacer violabitur, etiam si sanguis intra eum non effluat, veluti si homo prius egrediatur. Ita ille. Putant igitur hi Doctores, non esse de essentia pollutionis Ecclesie, vt in ea sanguis effundatur, sed satis esse, si percussio sit facta in Ecclesia, & de per se sit sanguinis effusio. Igitur si prius homo egrediatur, & sanguis non cadat in terram, sed extra Ecclesiam postea effundatur; sufficit, vt illa remaneat polluta: quia per accidens est, vt in Ecclesia sanguis non effundatur, & ipsa effusio, quantum est ex parte actionis iniuriæ gratis facta est. Ergo, &c.

2. Sed pro contraria sententia adest, ni fallor, non infirmum argumentum, pro quo suppono. Primo violationem Ecclesie esse penam, & ided strictè interpretandam; vt obseruat Pericinus de offic. Sacerd. lib. 1. cap. 7. dub. 2. num. 23. Vnde Fagundez loco citato, num. 13. asseruit, quod in huiusmodi casibus fauere Ecclesie debeamus, vt potius non sint polluta: nec violata; quam polluta & violata sint. Suppono secundò Canones imponentes hanc penam asserere Ecclesias pollui per sanguinis effusionem. Et ided in cap. Ecclesie 68. dist. 8. de consecrat. dist. 1. dicitur non esse Ecclesias reconciliandas, nisi sanguinis effusione polluta fuerint, Et in cap. si Ecclesia de consecrat. Eccles. dicitur, Ecclesiam non consecratam, sed solum benedictam etiam sanguinis effusione pollui. Et in cap. unico de consecr. Eccles. in 6. habetur, Si Ecclesiam pollui sanguinis effusione contingat, esse reconciliandam. Et Innocentius III in cap. tuarum de privilegiis, proposita sibi questione; videlicet, cum quidam percussit Vicarium Sacerdotem ipsam Ecclesiam sanguinis effusione fecidisset, sic respondet; in ea donec reconciliata fuerit, officia non permittas celebrari diuina.

3. His suppositis sic argumentor. Ecclesia non violatur nisi per sanguinis effusionem: ergo violatio, vt pena, non est extendenda ad nostrum casum; in quo nullus in Ecclesia effusus est sanguis. Constat probabilitas supradictæ opinionis ex sententia superius relata, nempe Ecclesiam non remanere violatam propter homicidium, si mors extra illam sequatur, & ided hic apponam verba Ioannis Præpositi in 3. part. quest. 83. art. 3. dub. 2. num. 152. sic asserentis: non violatur Ecclesia, si causa quidem data sit in ea, mors tamen extra illam sequatur: cum eo casu neque homicidium sit dicendum in Ecclesia contingere; quare requiritur, vt & causa mortis sit

Tom. 1. A.

in dicta Ecclesia data, & mors in ea sequatur: cum vtrumque requiratur vt homicidium dicatur in Ecclesia contingere. Ita ille, & alij. Si ergo Canones asserentes, Ecclesiam pollui propter homicidium, intelligendi sunt secundum Præpositum, & alios, non solum si causa homicidij fuerit data in Ecclesia, sed etiam si mors sequuta fuerit in Ecclesia. Ita dicendum est in casu nostro Canones asserentes Ecclesiam pollui propter sanguinis effusionem, intelligendos esse non solum si causa, v.g. vulneratio de per se sanguinis effusiva, si facta in Ecclesia, sed etiam si ipsa sanguinis effusio sequuta fuerit in Ecclesiam sicut in primo casu si homicidium, cuius tamen causa data fuit in Ecclesia, extra Ecclesiam sequatur; non potest dici in Ecclesia contingere, ita & in nostro casu, si sanguine extra Ecclesiam effluere contigerit, idem dicendum erit. Vnde nescio qua ratione Præpositus tenuerit, vt supra visum est, ad pollendam Ecclesiam requiri, vt & causa mortis data sit in Ecclesia, & mors in ea sequatur; & postea contra id quod supra diximus, teneat Ecclesiam violari, si quis intra eam graue vulnus accipiat, quamuis extra Ecclesiam enormem emittat. Sed his non obstantibus, quia video affirmatiuam sententiam circa questionem propositam esse inter Doctores communem, non audeo ab ea recedere.

RESOL. CXXXVI.

Ollin in Ecclesia Regularium fuit quidam sacculus arenæ ita acriter contusus, vt post tres dies extra Ecclesiam mortuus sit; queritur, an Ecclesia remanserit polluta?

Et an Ecclesia violetur, si quis vino consecrando immisisset aliquod venenum, vt illius sumptione Sacerdos moreretur, qui eo sumpto domum rediens mortuus est? Ex part. 6. tract. 6. & Misc. 1. Ref. 26.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Marchinus de Sacramento Ordini, tract. 3. p. 3. c. 10. n. 7. Layman lib. 5. tract. 5. c. 5. num. 8. & Fagundez part. 1. lib. 3. cap. 14. num. 13. Nam si doctores asserunt sufficere mortiferam vulnerationem sine effusione sanguinis ad pollendam Ecclesiam, si in ipsa Ecclesia fiat, quamuis mors extra illam sequatur: cur non sufficiet etiam mortifera contusio in ipsa Ecclesia facta, etiam si mors extra illam eueniat; cum vtrouique causa ipsius mortis; & completa malitia illius, & peccatum ipsius homicidij in Ecclesia consummatum fuerit; nam posita ea causa, mors qua postea euenit, naturaliter euenit. Ergo, &c.

2. Sed negatiua sententia, quam ipse Marchinus & Fagundez probabilem vocat, tenetur etiam Præpositus in 3. part. quest. 83. art. 3. dub. 2. num. 152. & Suarez tom. 3. in 3. part. disp. 81. sect. 4. cas. 1. vbi ait. Existimò necessarium esse, vt mors ipsa in Ecclesia contingat; quia alias reuera non fit homicidium in Ecclesia. Ita ille. Vnde Azorius part. 1. lib. 10. cap. 26. q. 3. docuit, quod si sanguis minimè fundatur, licet olla vel membra conterantur, aut frangantur; non ideo polluitur Ecclesia; & hæc antea docuerat Panormitanus in 6. proposuisti; n. 14. de consecr. Eccles. Et ratio huius sententiæ est, quia vt diximus supra, pollutio Ecclesie est pena, ergo restringenda erit: cum igitur in casu nostro in Ecclesia non fuerit sanguinis effusio, neque mors in ea contigerit; reuera homicidium non committitur in Ecclesia; ergo quod non remaneat polluta, dicendum est. Et in his casibus fauere Ecclesie debemus, vt potius non sint polluta; quam polluta.

H 3 3. Vnde

Ad magis roborandam doctrinam huius Resol. præcedentem Ref. & signanter sup. hoc in tom. 1. ut ex Ref. 90. §. 2. inter mediam, & finem, a vers. Quinimo & hic infra ex Ref. 144. vide §. Hinc ostenditur.

3. Vnde ex his aliqui approbant opinionem Patris Reginaldi in Praxi tom 2. lib. 29. c. 9. sect. 5. n. 18. ubi docet Ecclesiam non violari, si quis vino consecranda immiscuisset aliquid veneni, ut illius supitione Sacerdos moreretur, qui eo sumpto domum rediens mortuus est, quia in hoc casu non adest effusio sanguinis, & homicidium non potest simpliciter dici fuisse in Ecclesia commissum. Ergo, &c.

RESOL. CXXXVII.

An Ecclesia non consecratur polluta per quamcumque delicti notitiam, nisi hoc fuerit per sententiam iudicis declaratum? Ex part. 6. tract. 6. & Misc. 1. Ref. 27.

Sup. hoc in
sta in Ref.
140. §. Quo-
ad secundū,
& seq.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Suarez tom. 3. in 3. part. disp. 81. sect. 4. cap. 3. dub. 2. & Fagundez par. 1. lib. 3. c. 14. n. 34. qui tamen etiam cum Suarez affirmatiuam sententiam probabilem putat, sic enim asserit. Aliqui satis probabiliter asserunt non sufficere quamcumque notitiam delicti, nec Ecclesiam censendam esse pollutam, donec Iudicis sententia declaratum sit Ecclesiam illam esse pollutam. Ratio est, quia illa poena pollutionis Ecclesiae est veluti quaedam censura; & instar censuræ requirit sententiam Iudicis: nullus enim excommunicatus vitari debet, donec per sententiam Iudicis declaretur, ac denuncietur censuram incurrisse. Quod verò huiusmodi poena sit instar censuræ, seu poenæ interdicti ingressus Ecclesiae proinde instar poenæ censuræ, docet Paludanus in 4. dist. 18. quaest. 8. art. 4. Syluester verb. consecratio, quaest. 9. in fine, & verb. interdictum. 4. quaest. 3. Huc vsque Fagundez & Sayrus etiam lib. 5. de censuris, cap. 16. num. 1. ait pollutionem, siue violationem Ecclesiae esse similem interdicto locali, & Auila de censuris part. 5. disp. 6. dub. 6. concl. 3. in fin. alletit ad interdictum locale reduci quodammodo Ecclesiae violationem: sed post Concilium Constantiense nemo tenetur interdictum seruare, donec per Iudicis sententiam interdicti censura publicè denunciata fuerit. Ergo, &c.

RESOL. CXXXVIII.

An Ecclesia, qua stetit in campo per longum tempus absque tecto, & ianua, & plena multis spurciis, sic denuo ab Episcopo solemniter reconcilianda? Et explanatur: quod Ecclesis semel consecratis, non debet iterum consecratio adhiberi, nisi ab igne exusta, aut sanguinis effusione, aut cuiusquam seminis pollutione polluta fuerint? Ex part. 8. tract. 7. & Misc. Ref. 93.

§. 1. **A**D hoc dubium ita respondet Stephanus Bannius in Theolog. moral. part. 1. tract. 6. quaest. 18. An Ecclesia reconciliatione solemnī, & Episcopali indigeat, quæ ab hæreticis possessa, tam Ministrorum mendacijs, concionibus, ac inuertijs in Ecclesiam, quam sacrilega eorum, infamique cœna, ac sepultura mortuorum infecta fuit? Idemque dicendum, si Ecclesia diu absque tecto, & ianuis plena foret stramine, aliisque spurcijs, animalibus, & naturali hominum vsui, quasi diuersorij locus patuerit. Opinio est Durandi loco citato, malum non esse eam in tali casu solemniter ab Episcopo reconciliari, cui ne subscribam, facit Canon Concil. Nicarni, relatus à Gratian. de consecrat. distin. 1. his verbis: Ecclesis semel consecratis Deo, non debet iterum consecratio adhiberi, nisi aut ab igne exusta, aut sanguinis effusione, aut cuiuscumque semine pollu-

ta fuerint. Quare si eorum nihil sit factum, nihil contra templorum reuerentiam ab hæreticis admilsum, satis erit, si Episcopus, his eiectis, Altaria visiter, & an sint integra, fracta, vel polluta, tam oculis ipse suis, quam aliorum diligentia lustret, iustrata reconciliet, asperione aque benedictæ, benedictione simplici, aut reconciliati per Sacerdotem sua autoritate; ac nomine curet. Ita Bannius.

RESOL. CXXXIX.

An in Ecclesia polluta signis celebret, remaneat consecrata?

Et quid, si Sacerdos, celebret mala fide?

Et notatur Sacerdotem celebrantem in Ecclesia polluta ante reconciliationem non esse irregularem, nec incurrere suspensionem ab ingressu Ecclesiae? Ex part. 6. tract. 6. & Misc. 1. Ref. 28.

§. 1. **N**egatiuam sententiam ita mordicus tenet Pater Ioannes de Lugo in 3. part. tom. 2. de Sacram. Eucharist. disp. 20. sect. 4. n. 91. vt nominatim contra me contrariam sententiam existimet falsam, credo nixus auctoritate Sayri de censuris lib. 5. c. 16. n. 11.

2. Sed nimis rigide amicus vir se gessit in censura huius opinionis: quæ non solum non est falsa, sed probabilissima, & tuta in praxi: & ideo contra Lugum oppono ex eadem Societate præter Auilam, Emmanulem Sà ver. Ecclesia num. 19. Henriquez lib. 9. cap. 27. num. 5. in Gloss. litera L. & num. 6. in Gloss. litera I. & P. & nouissimè Patrem Perficum de offic. Sacerd. lib. 1. dub. 6. num. 61. ubi postquam posuisset circa præsentem questionem primam sententiam negatiuam, & secundam affirmatiuam: sic ipse postea asserit. Pro solutione præsentis dubij: Dico secundam sententiam esse valde probabilem, & in praxi tutam: propter Doctorum auctoritatem, tum etiam quia præsentia corporis Christi, dum in Ecclesia Missa celebratur, reputanda est pro sufficienti reconciliatione. Ita ille. Cui etiam adde præter alios à me alibi citatos Antonium Naldum in summa verb. Ecclesia num. 24. & Thomam Zerola in Praxi Episcop. part. 1. verb. pollutio Ecclesiae not. 5. An verò hæc opinio procedat, si Sacerdos celebret in Ecclesia mala fide; negat omnino Layman. lib. 5. tract. 5. cap. 5. num. 13. Sed affirmat Emmanuel Sà correctus ubi supra verb. Ecclesia num. 19. & alij.

3. Notandum est etiam hic obiter Sacerdotem celebrantem in Ecclesia polluta ante reconciliationem, non esse irregularem, vt perperam voluit Hostiensis in cap. finali de consecrat. Eccles. & hoc expressè determinatur in cap. is qui, de sent. excommunicat. in 6. Imò ego puto neque incurrere suspensionem ab ingressu Ecclesiae, per consequens nec mediata, nec immediata sit irregularis, etiam si celebret in eodem loco. Ita Paludanus in 4. distin. 18. quaest. 8. art. 3. conclus. 5. Emmanuel Sà ver. Ecclesia num. 21. Henriquez lib. 9. cap. 27. num. 7. in Gloss. litera M. Suarez tom. 3. disp. 81. sect. 4. §. penult. Layman. lib. 5. tract. 5. cap. 5. asserit. 21. Auila de censur. part. 5. disp. 7. dub. 3. conclus. 3. Fagundez part. 5. lib. 3. cap. 14. num. 5. & alij Et ratio est, quia cap. Episcoporum, de privileg. in 6. solum loquitur de eo, qui celebrat, vel celebrare facit in locis interdictis: ergo non debet extendi ad celebrantem in Ecclesia polluta, nam locus pollutus, seu violatio propriè non est interdictus. Vnde non est audiendus Naldus ver. Ecclesia num. 15. Nauarius in Manual. cap. 25. num. 94. Syluester verb. consecratio 2. quaest. 9. Graffius tom. 1. consiliorum lib. 3. cons. 2. num. 21. de consecrat. Eccles. & alij sentientes celebrantem in Ecclesia

Sup. hoc in
Ref. seq. & in
tom. 2. n. 1.
Rel. 179. §. 2.
ad medium,
& in Ref.
174. cursum
ad medium,
& in Ref. 177.
§. vit. ad me-
dium, ver-
idem etiam.

Alibi in Re-
solutionibus
& §. not.
præterita. Et
pro vltimo
contento in
hoc §. ex
consequen-
tis 'Resol. 1.
not. 1. huius
Ref. in eius
§. 2. ad me-
dium ver-
idem dictu-
dum & in
Ref. 4. dist.
annot. §. No-
ta, ante me-
diū, & ver-
At Bordo-
nus, in qu-
179.